בן נח שביבך את השם ונתגייר כו'. תימה לי הוה מילתיה דרבי חגיגא דתנאי דפליגי בהמולן (יבמות דף מח:) מפני מה גרים מעונין בזמן הזה מפני שלא קיימו ז' מצות שקבלו עליהן בני נח אלמא מיעבדי ורבי יוסי פליג התם ואמר גר שנתגייר כקטן שנולד דמי ולא מיעבדי כלל ועוד קשה דסוגיא דהכא דלא כחד דאמרינן עשה בן ישראל חייב ולא כר' יוסי דקטן שנולד דמי וגרלה שם לחלק דכולה שמעתין בדיני אדם והתם בדיני שמים:

קלה בחמורה משך שייכא. תנא מהיא מיתה קלה היה לאו מתחלה ויותר ובסמוך גבי סרחה ולבסוף בגרה דקאמר בסקילה מ"מ לא דכיון דאשתני אשתני הא דקרי ליה אשתני לאו אמיתה קאי אלא אשתני גופה והא דאמר רבי יוחנן לתנא תני תידון בסקילה והכא לא דיינינן ליה במיתה קמייתא משום דהתם לא אשתני דינא כי הכא ומיהו קשה דגבי סרחה ואחר כך בגרה לא משמע דאיירי בשיטי הגוף מדקאמר כ"ש הכא דאשתני לגמרי משמע דאשתני קמא כהאי וגרלה לפרש דהא דקאמר קלה בחמורה משך שייכא לאו למימר דלא חשיב אשתני קטלא דמכל מקום קטלא אשתני אלא כלומר אית לן למידייניה בקלה כיון דמעיקרא נתחייב אף בחמורה מזו ולא דמי לבן נח שביבך את השם דלא דיינינן במיתה דהשתא דמעיקרא לא אחייב בה ובמיתה דמעיקרא נמי לא כיון דהשתא לא שייכא ביה:

מסתברא

כולים קרא יקירא. דמלי למכתב והולאתם אותו אל שער העיר ההוא וסקלתם: **בפני שנים**. דבעינן עדים שהוכיחוהו ועבר שלין אביו ואמו נאמנין עליו להרגו דכתיב (דברים יז) על פי שנים עדים יומת המת: **ומלקין אותו בפני ג'**. כלומר יביאוהו בפני ג' דיינין תורה אור והדיינין יחייבוהו מלקות וילקוהו שלית ב"ד כשאר הלוקין המלקות בפני ג' בפרקא קמא (דף י:): **כדרבי אבהו**. בכתובות (דף מו:) גבי מוליא שם רע מנא לן דלקי דכתיב "ולקחו זקני העיר את האיש ויסרו אותו": **למדנו ויסרו**. כ"ד למוליא שם רע "ויסרו אותו" דכן סורר ומורה והוא דיסרו דכן סורר ומורה למדנו (ה) מבן דכתיב שם "אל בן", והוא "בן" למדנו מבן (דברים כה) "והיה אם בן הכות הרשע": **אם בן**. דלהך מלתא לחודא לחתא ולא למטוטי סומין: **לכתוב בנו סוף**. סורר ומורה ומשמע הוא שלקה בפנים ומדכתיב "זה" שמרמין באצבעו עליו ולא סומין: **מתני' ברח עד שלא נגמר דינו ואחר כך הקיף זקן התחתון פטור**. ואם משנגמר דינו ברח ואחר כך הקיף זקן התחתון חייב: **גמ' אמר רי חנינא** בן נח שביבך את השם ואחר כך נתגייר פטור הואיל ונשתנה דינו (*נשתנה) מיתתו נימא מסייעא ליה ברח עד שלא נגמר דינו ואח"כ הקיף זקן התחתון פטור מאי טעמא לאו משום דאמרינן הואיל ואישתני אישתני? לא, שאני הכא דאי עבד השתא לאו בר קטלא הוא תיפוק משנגמר דינו ברח ואחר כך הקיף זקן התחתון חייב נגמר דינו' דאמרת-נגמר דינו=גברא קטילא הוא תא שמע בן נח שהכה את חבירו ובא על אשת חבירו ונתגייר פטור, עשה כן בישראל ונתגייר חייב ואמאי, נימא הואיל ואישתני, אישתני דינו ומיתתו בעינן והאי דינו אישתני מיתתו לא אישתני בשלמא

רוצח מעיקרא סייף והשתא סייף, אלא אשת איש מעיקרא סייף והשתא חנק בגערה המאורסה דאידי ואידי בסקילה, **תא עשה כן בישראל דומיא דאשת חבירו** *אלא קלה בחמורה מישך שייכא, **תניחא** לרבנן דאמרי סייף חמור אלא לרבי שמעון דאמר חנק חמור מאי איכא למימר? רבי שמעון סבר לה כתנא *דבי מנשה דאמר "כל מיתה האמורה לבני נח אינה אלא חנק בשלמא אשת איש מעיקרא חנק והשתא חנק, אלא רוצח מעיקרא חנק והשתא סייף? קלה בחמורה מישך שייכא, לימא מסייעא ליה *סרחה ואחר כך בגרה תידון בחנק בסקילה מ"ט לא לאו משום דהואיל ואישתני אישתני וכ"ש הכא דאישתני לגמרי, דאמר ליה רבי יוחנן *לתנא דבי תידון בסקילה": **מתני' בן סורר ומורה נידון** *על שם סופו-ימות זכאי ואל ימות חייב שמיתתן של רשעים הנאה להן והנאה לעולם, לצדיקים רע להן ורע לעולם, יין ושינה לרשעים הנאה להן והנאה לעולם, ולצדיקים רע להן ורע לעולם, פיזור לרשעים הנאה להן והנאה לעולם, ולצדיקים רע להן ורע לעולם כנוס לרשעים רע להן ורע לעולם, ולצדיקים הנאה להן והנאה לעולם שקט לרשעים רע להן ורע לעולם, לצדיקים הנאה להן והנאה לעולם:**

גמ'

בא על ערוה ישראל שאין להם לבן נח נדון בדיני ישראל ואוקימנא בגערה המאורסה דלדידהו ליתי להו דיינינן להו בדינא דידן: **ופא עשה כן בישראל דומיא דאשת חברו קאמר**. אלמא בישראל בעולת בעל עסקינן דאיתו יבאתם תבירו ליכא גערה המאורסה כדאמרינן* בעולת בעל יש להן גערה המאורסה אין להם: **אלא קלה בחמורה מישך שייכא**. כלומר לעולם בת"ל ודקא קשיא לך אמאי חייב הרי נשתנה דיט ומיתתו אין כאן שינוי מיתה דיש בכלל מיתה תמולה מיתה קלה, וכיון דמעיקרא הוי סייף דחמירא והשתא מיתת חנק קלה בכלל מיתה זו הוה ויותר היה ראוי לו מתחלה לחבל בגרה משום דהוה סייף קל והשתא סקילה דחמירא: **מאי איכא למימר**. הרי נשתנה מיתתו דבמיתה חמורה זו לא היה ראוי: **ליפא מסייע ליה**. לרבי חגיגא דאמר בדינא דהשתא בעי למדייניה: **פריכא**. גערה המאורסה בימי גערות שהיא בסקילה ובבעולת בגרה משעמדה בדין: **בסקילה מאי מעמא לא**. מהדנה משום דכיון דאשתני גופה אשתני קטלא, ונקי דלגמרי לא מיפטרא משום דקלה בחמורה משך שייכא, כל שכן הכא דאשתני לגמרי בין בדיו בין במיתתו וכיון דלא מחייב בהא מיתה פטור לגמרי: **תדון בסקילה**. דמעיקרא, אף על גב דאשתני גופה לא אשתני קטלא הכא נמי בדייניה דמעיקרא במיתתו הקלה: **מתני' סנייפ לפס**. שאין מוסיפין לחטוא: **וסנייפ לעולם**. שנקטה כל האדם: **רע לפס**. שהיו מוסיפין זכות: **רע לעולם**. שהיו מגינין על הדור ומוכיחין את הדורות: **יין ושינה לרשעים סנייפ לפס וסנייפ לעולם**. כל זמן שהיין ושינה אין חוטאין ואינן מרגיזין לבריות: **לצדיקים רע לפס**. שאין שוסקין בתורה: **ולא לעולם**. שהתורה שהן עוסקין בה מגינה על הדור וכשהן מתבטלין פורענות בא לעולם: **פיזור**. שנפרדין זה מזה ואין יכולין להועץ עצה רעה ולסייע זה את זה:

גמ'

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ז מהלכות ממרים הלכה ט:

לא ב ג מיי' פ"י מהל' מלכים הלכה ד:

לב ד מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הלכה ד והלכה י:

מסורת השס"

כתובות מו.

[פסחים קמח.]

[ע"ז נשתנית]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה למדנו וכו' מבן דכתיב גניס בקוקוטא:

גליון השס"

גמ' אלא קלה בחמורה מישך שייכי. עיי' לקמן דף פ"ב תוספות ד"ה טוי:

כתובות מה.

[ע"ז מ:]

[ע"ז מ:]

[ע"ז מ:]

נוסחא

דינו של רבי חנינא

בן נח שביבך

[ע"ז ונשתנית]

פטור

דינו' ונשתנה דינו (ראה, הגהות הגר"א)

(ראה: אבן שלמה ל"ל נשתנה מיתתו ולא אמרינן ראה אמרינן)

מסתברא

△ סוגיא דרבי חנינא

▽ קושיות על רבי חנינא

נוסחא מדנו

= סוגיא של מבריח טרנאה לנטיים ורע לצדיקים ובפרקין